

Uchwała Nr 35/2026
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 02 września 2026 r.

dotycząca projektu ustawy o utworzeniu Uniwersytetu Mazowieckiego w Płocku

Po rozpatrzeniu poselskiego projektu ustawy o utworzeniu Uniwersytetu Mazowieckiego w Płocku, przekazanego pismem Zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 06 sierpnia 2026 r. (znak: SPS-III.020.249.7.2026), Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego, po zapoznaniu się projektem, przedstawia następujące stanowisko.

Rada z dużym uznaniem odnosi się do działań związanych z rozwojem naukowym i dydaktycznym Akademii Mazowieckiej. Podkreślając wagę i znaczenie tych działań Rada jednocześnie wskazuje, że zarówno projekt jak i jego uzasadnienie ignorują zasadnicze wyzwania stojące przed polskim szkolnictwem wyższym i nie są spójne z priorytetami w tym obszarze.

1. Wydaje się, że przedstawione przez wnioskodawców stanowisko zakłada, że spełnienie minimalnych formalnych wymogów dotyczących używania nazwy „uniwersytet” jest już wystarczającym argumentem za powołaniem uczelni o statusie uniwersyteckim. Wskazuje na to również praktyczny brak w dokumentach identyfikacji problemu, który ma być rozwiązany przez ustawę, oraz jego skali.
2. Wśród aktualnych wyzwań sektora nauki i szkolnictwa wyższego powszechnie podkreśla się trwałą zmianę demograficzną oraz rozdrobnienie instytucjonalne, wskazując działania konsolidacyjne jako pożądane remedium, pozwalające zapewnić istnienie wystarczająco silnych – kadrowo, naukowo i ekonomicznie – ośrodków. Tymczasem projekt nie odnosi się do wyzwań demograficznych, nie analizuje możliwości innych ścieżek rozwoju Akademii, w tym właśnie działań konsolidacyjnych. Pomija również obecność innych podmiotów szkolnictwa wyższego w Płocku i najbliższej okolicy, a także bliskość bardzo silnych ośrodków uniwersyteckich w trójkącie Łódź – Toruń – Warszawa, wpływających na perspektywy pozyskania studentów oraz kadry niezbędnej do stworzenia ośrodka na uniwersyteckim poziomie.
3. Zwraca uwagę mała liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych w Akademii Mazowieckiej (222 osoby na koniec 2025 r., z czego tylko 183 na 1-szym etacie) w połączeniu z działalnością aż w 6 bardzo różnych dyscyplinach. Wyniki ewaluacji będące argumentem za wnioskiem o utworzenie Uniwersytetu Mazowieckiego wskazują, że liczba *N* w tych dyscyplinach waha się od 12 do 14, przy czym 12 stanowi limit, poniżej którego nie przeprowadza się ewaluacji. Wynika z tego ryzyko nieutrzymania ciągłości uprawnień w poszczególnych dyscyplinach w przypadku zmian kadrowych dotyczących nawet pojedynczych osób.
4. Osobną sprawą jest realna możliwość stworzenia dyscyplinarnych środowisk badawczych na uniwersyteckim poziomie, przy tak małych grupach naukowców w każdej z dyscyplin. Rada uważa, że zmiany w strukturze sektora szkolnictwa wyższego i nauki powinny koncentrować potencjał kadrowy, infrastrukturalny, naukowy i finansowy w celu tworzenia podmiotów o silnej pozycji, w tym w rankingach międzynarodowych. Na marginesie należy zwrócić uwagę, że brak istotnego *dodatkowego* kosztu dla budżetu, wskazywany w uzasadnieniu projektu, nie oznacza automatycznie, że proponowana struktura jest najbardziej efektywnym sposobem wykorzystania środków publicznych.

5. Szczególnie niekorzystny i nieuzasadniony jest pośpiech, z jakim dokonywana jest zmiana nazwy (projektowany termin powstania uniwersytetu to 1 października 2026 r.), pozwalający przypuszczać, że w praktyce zmieniana jest tylko nazwa, a nie charakter uczelni. Z tego pośpiechu wypływają też wskazane powyżej braki wniosku, które stanowią jego bardzo poważną słabość i powinny być uzupełnione. Zdaniem Rady termin wejścia w życie zmian powinien zostać przesunięty przynajmniej na początek roku akademickiego 2027/2028.

Podsumowując, Rada nie wyklucza, że Akademia może – samodzielnie lub wspólnie – uzyskać w przyszłości status uniwersytetu, jednak wymaga to odpowiedzi na fundamentalne pytanie o docelową strukturę polskiego szkolnictwa wyższego w istniejących warunkach demograficznych oraz w uwarunkowaniach regionalnych, a także rozważenia przez władze publiczne alternatywnego kierunku budowy silnego ośrodka akademickiego w Płocku w ramach konsolidacji z innymi uczelniami, przy jednoczesnym zachowaniu lokalnej infrastruktury, miejsc pracy, działalności dydaktycznej i funkcji społecznej uczelni. Takich informacji i analiz uzasadnienie projektu nie przedstawia. Rada nie ma też wątpliwości, że zmiany nie powinny wchodzić w życie od 1 października 2026 r., tylko najwcześniej od początku roku akademickiego 2027/2028.

Uchwałę otrzymuje Marszałek Sejmu i Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Przewodniczący
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

dr hab. Marcin Pałys, prof. UW